

Київський університет імені Бориса Грінченка

Педагогічний інститут

Кафедра педагогіки та психології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

« 01 » « 09 » 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА: ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА

для студентів

спеціальності: 012 Дошкільна освіта

освітнього рівня вищої освіти: першого (бакалаврського)

освітньої програми 012.00.01 Дошкільна освіта

Київ – 2021

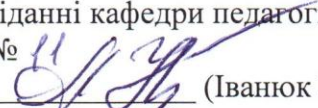

Розробник:

Куземко Леся Валентинівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології

Викладач:

Куземко Леся Валентинівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології
Протокол від 1 вересня 2021 року № 11
Завідувач кафедри педагогіки та психології (Іванюк Г.І.)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 012.00.01
Дошкільна освіта
__ . __ . 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми (Половіна О.А.)

Робочу програму перевірено
__ . __ . 2021 р.

Заступник директора (Машовець М.А.)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання					
	денна			заочна		
<i>Педагогіка</i>						
Вид дисципліни	обов'язкова					
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська мова			Українська мова		
Загальний обсяг кредитів/годин	12 / 360					
Курс	1		2		1 2	
Семестр	1	2	3	1	2	3
Кількість змістових модулів з розподілом:						
Обсяг кредитів	12			12		
Обсяг годин, в тому числі:	360			360		
Контактні	168			48		
Модульний контроль	24			-		
Семестровий контроль		10	20			
Самостійна робота	138			312		
Форма семестрового контролю	залік	залік	Екзамен (компл.)	залік	залік	Екзамен (компл.)
<i>Змістовий модуль «Педагогіка: Інклюзивна освіта»</i>						
Курс	2			2		
Семестр	3			3		
Кількість змістових модулів з розподілом:						
Обсяг кредитів	2			2		
Обсяг годин, в тому числі:	60			60		
Аудиторні	28			8		
Модульний контроль	4			-		
Семестровий контроль	10					
Самостійна робота	18			52		
Форма семестрового контролю	Екз. (комплексний, 3 сем.)			Екз. (комплексний, 3 сем.)		

2. Мета та завдання змістового модуля «Педагогіка: Інклюзивна освіта», що є складовою інтегрованої навчальної дисципліни «Педагогіка» - формування у студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) освітнього рівня професійних компетентностей щодо розуміння й усвідомлення освітньої політики у сфері інклюзивної освіти, реалізації завдань інклюзивної освіти в закладах дошкільної освіти.

Робоча програма змістового модулю навчальної дисципліни «Педагогіка: Інклюзивна освіта» розроблено відповідно до Освітньо-професійної програми 012.00.01 Дошкільна освіта першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (нова редакція) від 28.05.2020 р.; Навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою 012.00.01 Дошкільна освіта (нова редакція) від 28.05.2020 р. та Програми навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта» (М.А. Порошенко, 2019).

Завданнями змістового модулю є формування загальних і фахових компетентностей, зокрема здатностей:

- до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (КЗ-3);
- забезпечувати якість виконуваних робіт: планувати, складати прогнози та передбачати наслідки власної професійної та інноваційної діяльності (КЗ-5);
- вчитися і оволодівати сучасними знаннями (КЗ-7);
- до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки (КС-6);
- складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням (КС-10);
- до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей (КС-15);
- до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини (КС-20).

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення змістового модуля «Інклюзивна освіта» навчальної дисципліни «Педагогіка» студенти повинні:

- розуміти, описувати і аналізувати явища з розвитку, навчання і виховання дітей раннього, дошкільного та молодшого шкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять і категорій (ПР-02);
- розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими потребами (ПР-03);
- здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти (ПР-05);
- встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами (ПР-06);
- планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку,

дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності (ПР-07);

– вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням (ПР-08);

– бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами (ПР-10);

– дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку (ПР-22).

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

«ПЕДАГОГІКА: ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА» (2 курс, 3 семестр)							
Назва змістових модулів, тем	усього	лекції	семінари	практичні	Лаборат.	Індивід.	Сам.роб.
Змістовий модуль 7. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ЯК СФЕРА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА							
Тема 7.1. Інклюзивна освіта: сутність, завдання, принципи	10	2	2	2	-	-	4
Тема 7.2. Дитина з особливими освітніми потребами як суб'єкт інклюзивної освіти в ЗДО	13	2	2	2	2	-	5
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем 7	25	4	4	4	2	-	9
Змістовий модуль 8. ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ЗДО							
Тема 8.1. Педагогічний супровід розвитку дітей з особливими освітніми потребами в ЗДО	10	2	2	2	-	-	4
Тема 8.2. Доступність та якість інклюзивної освіти в ЗДО	13	2	2	2	2	-	5
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем 8	25	4	4	4	2	-	9
Семестровий контроль (компл. екзамен з педгогіки):	10						
Разом за змістовим модулем «Педагогіка: Інклюзивна освіта»	60	8	8	8	4	-	18

Тематичний план для заочної форми навчання

«ПЕДАГОГІКА: ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА» (2 курс, 3 семестр)							
Назва змістових модулів, тем	усього	лекції	семінари	практичні	Лаборат.	Індивід.	Сам.роб.
Змістовий модуль 7. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ЯК СФЕРА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА							
Тема 7.1. Інклюзивна освіта: сутність, завдання, принципи	14	1	-	-	-	-	13
Тема 7.2. Дитина з особливими освітніми потребами як суб'єкт інклюзивної освіти в ЗДО	17	1	2	-	-	-	14
Разом за змістовим модулем 7	31	2	2	-	-	-	27
Змістовий модуль 8. ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ЗДО							
Тема 8.1. Педагогічний супровід розвитку дітей з особливими освітніми потребами в ЗДО	15	1	-	2	-	-	12
Тема 8.2. Доступність та якість інклюзивної освіти в ЗДО	14	1	-	-	-	-	13
Разом за змістовим модулем 8	29	2	-	2	-	-	25
Разом за змістовим модулем «Педагогіка: Інклюзивна освіта»	60	4	2	2	-	-	52

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 7 ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ЯК СФЕРА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Тема 7.1. Інклюзивна освіта: сутність, завдання, принципи

Сучасні підходи в Україні до виховання дітей з особливими освітніми потребами.

Сутність і зміст понять: «інклюзивна освіта», «інклюзивне навчання», «особа з особливими освітніми потребами». Завдання і принципи інклюзивної освіти.

Законодавство України щодо забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на інклюзивну освіту. Нормативно-правове регулювання інклюзивної освіти в закладах дошкільної освіти. Концепція створення та розвитку системи раннього втручання в Україні.

Ключові слова: інклюзія, інклюзивна освіта, інклюзивне навчання, особа з особливими освітніми потребами, інтеграція, сегрегація, виключення.

Джерела: основні (3,4, 5); додаткові (1,2, 3,5, 6); д.р. (1, 6).

Тема 7.2. Дитина з особливими освітніми потребами як суб'єкт інклюзивної освіти в ЗДО

Діти з особливими освітніми потребами як суб'єкти інклюзивної освіти в ЗДО. Врахування індивідуальних відмінностей дітей в інклюзивній групі ЗДО. Загальна характеристика особливостей психофізичного розвитку дітей дошкільного віку. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей. Теоретичні основи навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами в ЗДО.

Розвиток інклюзивної культури. Деонтологія інклюзивної освіти

Сімейне виховання дітей з ООП. Ставлення батьків до дитини з порушенням розвитку (за В. Соммерс). Етика спілкування педагогів з батьками дітей з ООП в закладі дошкільної освіти.

Ключові слова: особа з особливими освітніми потребами, дитина з інвалідністю, особливості психофізичного розвитку, порушення розвитку, обмежені можливості.

Джерела: основні (1,2,5); додаткові (3, 6, 8); д.р.(1,3, 6).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 8. ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 8.1. Педагогічний супровід розвитку дітей з особливими освітніми потребами в ЗДО

Умови запровадження інклюзивної освіти в ЗДО. Педагогічний супровід розвитку дітей з особливими освітніми потребами в закладах дошкільної освіти: принципи, мета, завдання. Склад та завдання команди психолого-педагогічного супроводу (КППС) дитини з особливими освітніми потребами в ЗДО. Функції вихователя, асистента вихователя та асистента дитини в інклюзивній групі ЗДО.

Індивідуальні програми розвитку дітей з особливими освітніми потребами: створення і реалізація.

Ключові слова: індивідуальна програма розвитку, індивідуальних навчальний план, педагогічний супровід, команда психолого-педагогічного супроводу.

Джерела: основні (3,4,5); додаткові (1,3, 4, 8); д.р. (1,2,3,4,5).

Тема 8.2. Доступність та якість інклюзивної освіти в ЗДО

Загальна характеристика закладів дошкільної освіти для дітей з порушенням в розвитку. Особливості організації і змісту корекційно-педагогічного процесу в ЗДО.

Інклюзивно ресурсний центр (ІРЦ): функції та завдання. Алгоритм професійної взаємодії працівників закладу дошкільної освіти з фахівцями ІРЦ.

Універсальний дизайн в освіті. Принципи універсального дизайну. Безбар'єрне освітнє середовище та розумне пристосування. Складові інклюзивної моделі освіти: адаптація та модифікація. Організація інклюзивного освітнього середовища ЗДО.

Ключові слова: інклюзивне освітнє середовище, безбар'єрне освітнє середовище, розумне пристосування, адаптації, модифікації.

Джерела: основні (4, 5); додаткові (3, 4, 7); д.р. (2, 5).

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2
Відвідування лабораторних занять	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			92		92
Максимальна кількість балів	184				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№	Опис завдання	Час для виконання	Критерії оцінювання						
Змістовий модуль 7. Інклюзивна освіта як сфера відповідальності держави та громадянського суспільства									
1.	Створити хмару тегів (не менше 15 ключових слів) до змістового модуля «Інклюзивна освіта» з активними посиланнями на інтернет-джерела (посилання на електронний сервіс https://wordart.com/), або друкований словник ключових понять.	4 год.	5 б. – наявність в «хмарі» не менше 15 ключових понять з проблеми інклюзивної освіти, що містять активні посилання на інтернет джерела (нормативні документи, електронні енциклопедії); самостійне ознайомлення з ел.сервісом; робота є оригінальною й творчою. 3-4 б. – наявність в «хмарі» кількох ключових понять з проблеми інклюзивної освіти, що містять активні посилання на інтернет джерела; самостійне ознайомлення з ел.сервісом; 1-2 б. – створення друкованого словника ключових понять (5-10)						
2.	Опрацювати нормативні документи в галузі інклюзивної освіти в ЗДО; зафіксувати у зошиті (або на окремому аркуші) основні тези за зразком: <table border="1" data-bbox="295 817 746 1339"> <thead> <tr> <th>Назва документу</th> <th>Тези</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 № 912 «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання».</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Лист МОН України від 12.10.2015 № 1/9-487 «Щодо організації діяльності інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах»</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Назва документу	Тези	Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 № 912 «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання».		Лист МОН України від 12.10.2015 № 1/9-487 «Щодо організації діяльності інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах»		5 год.	5 б. – завдання виконане в повній мірі, опрацьовано не менше 10 документів; тези розкрито чітко, відповідає проблемі 3-4 б. – завдання виконане (опрацьовано 8-10 документів), однак тези не дуже чіткі і конкретні 1-2 б. – завдання виконане на репродуктивному рівні; має описовий характер; відсутні узагальнення
Назва документу	Тези								
Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 № 912 «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання».									
Лист МОН України від 12.10.2015 № 1/9-487 «Щодо організації діяльності інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах»									
	Всього за модулем 7	9 год.	Макс. – 10 балів						
Змістовий модуль 8.									
Організація інклюзивної освіти в закладі дошкільної освіти									
3.	На основі структурної схеми професійних компетентностей вихователя інклюзивної групи закладу дошкільної освіти розробити індивідуальну дорожню карту розвитку власних особистісно-професійних якостей, знань, умінь та здатностей (<i>дорожню карту створювати у формі карти знань</i>)	5 год.	5 б. – дорожня карта чітка, лаконічна, розкрито зміст компетентностей; ідея зрозуміло розкрита; авторський текст не містить запозичень; містить аналіз власних досягнень та цілей; творче представлення цілей 3-4 б. – ідею донесено зрозуміло; містить незначний відсоток запозиченого тексту; містить самоаналіз. 1-2 б. – структура немає чіткості; багато запозиченого тексту, не містить самоаналізу						
5.	Одне завдання на вибір студента: 1) написати міні-есе на тему «Мої роздуми про інклюзивну освіту» (<i>друкований текст (14 кеглем) до 25 рядків</i>) 2) або створити стендову презентацію з теми «Інклюзивна освіта в ЗДО» (<i>один слайд</i>)	4 год.	5 б. – чіткість, лаконічність; повністю відповідає вимогам; розкрито глибоке розуміння проблеми; авторський текст не містить запозичень. 3-4 б. – чіткість, лаконічність; відповідає вимогам; розкрито проблему; містить незначний відсоток запозиченого тексту. 1-2 б. – загальне ставлення до проблеми зрозуміле; багато запозиченого тексту						
	Всього за модулем 8	9 год.	Макс. -10 балів						
	Разом (7,8 модулів)	18 год.	Макс. - 20 балів						

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль (модулі 7, 8) здійснюється у формі комп'ютерного тестування, що розміщені в електронному навчальному курсі за покликанням:

- для денної форми навчання - <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=22117>
- для заочної форми навчання - <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=22118>

За відповідь на кожне запитання тесту студент отримує від 0 до 1 балу.

Кількість балів за виконання тесту МКР від 0 до 25.

Підсумкова кількість балів (max – 25)	<u>Критерії оцінювання</u>
22 - 25	виставляється за чітке виконання тестових завдань (90-100% вірних відповідей), яке демонструє володіння категоріями дисципліни, студент вміє аналізувати педагогічні явища.
18 - 21	виставляється за знання та відтворення матеріалу засвоєного під час вивчення дисципліни (70-89% вірних відповідей). Супроводжується допустимою кількістю помилок у тестових завданнях.
11 - 17	виставляється за виконання тестових завдань, що складає 50-69% вірних відповідей з необхідного обсягу; спостерігається низький рівень знання термінологічного апарату дисципліни; неякісне виконання тестів.
1-10	виставляється за виконання тестових завдань, що складає менше 50% вірних відповідей з необхідного обсягу; спостерігається незнання основного термінологічного апарату; виконання тестів на низькому рівні.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Формою підсумкового контролю змістового модулю «Педагогіка: Інклюзивна освіта» є **комплексний екзамен** з навчальної дисципліни «Педагогіка» (3 семестр), який здійснюється письмово (у формі комп'ютерного тестування на платформі Moodle):

- для денної форми навчання: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=22117>
- для заочної форми навчання: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=22118>

Тест складається з 36 тестових завдань: одне тестове завдання відкритого типу (компетентісно-орієнтоване завдання) передбачає розгорнуту письмову відповідь студента та 35 тестів різних видів.

За підсумками екзамену студент може набрати від 0 до 40 балів включно, з яких:

- кількість балів за проходження тестового завдання (компетентісно-орієнтованого) виставляється викладачем від 0 до 5;
- кількість балів за проходження 35 тестових завдань генерується автоматично системою Moodle та відображається на екрані після завершення тесту (за одини правильно складений тест – 1 бал, макс. кількість балів – 35).

Критерії оцінювання тестових завдань розміщені у Програмі до семестрового комплексного екзамену з навчальної дисципліни «Педагогіка».

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю (комплексний екзамен з педагогіки, змістовий модуль «Інклюзивна освіта»)

1. Охарактеризуйте сучасні підходи в Україні до виховання дітей з особливими освітніми потребами.
2. Розкрийте зміст і сутність понять, які застосовуються в інклюзивній освіті: «інклюзія», «інтеграція», «сегрегація», «виключення».
4. Дайте визначення поняттю «особа з особливими освітніми потребами».
3. Обґрунтуйте завдання і принципи інклюзивної освіти.
4. Охарактеризуйте нормативно-правове регулювання інклюзивної освіти в закладах дошкільної освіти.
5. Розкрийте вимоги до створення інклюзивного освітнього середовища ЗДО.
6. Розкрийте вимоги до створення і змісту індивідуальних програм розвитку дітей з особливими освітніми потребами.
7. Обґрунтуйте роль і завдання ІРЦ.
8. Розкрийте особливості педагогічного супроводу розвитку дітей з особливими освітніми потребами в закладах дошкільної освіти.
9. Охарактеризуйте завдання деонтології інклюзивної освіти.
10. Розкрити види порушень психофізичного розвитку дітей.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
Fx	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «Педагогіка» змістовий модуль «Інклюзивна освіта»

Разом: 60 год., з них 8 год. – лекції, 8 год. – семінарські заняття, 8 год. – практичні заняття, 4 год. – лабораторна робота, 18 год. – самостійна робота, 4 год. – МКР, семестровий контроль – 10 год. (комплексний екзамен).

Модулі	Змістовий модуль І		Змістовий модуль ІІ	
Назва модуля	Інклюзивна освіта як сфера відповідальності держави та громадянського суспільства		Організація інклюзивної освіти в ЗДО	
К-сть балів за модуль	92 бали		92 бали	
Теми лекцій	Тема 7.1. Інклюзивна освіта: сутність, завдання, принципи (2 год.) 1 бал	Тема 7.2. Дитина з особливими освітніми потребами як суб'єкт інклюзивної освіти в ЗДО (2 год.) 1 бал	Тема 8.1. Педагогічний супровід розвитку дітей з особливими освітніми потребами в ЗДО (2 год.) 1 бал	Тема 8.2. Доступність та якість інклюзивної освіти в ЗДО (2 год.) 1 бал
Теми семінарських занять	7.1. Національне законодавство з розвитку інклюзивної дошкільної освіти (2 год.) 1+ 10 балів	7.2. Діти з особливими освітніми потребами: особливості психофізичного розвитку (2 год.) 1+10	8.1. Індивідуальні програми розвитку дітей з особливими освітніми потребами: створення і реалізація (2 год.) 1+ 10 балів	8.2. Організація інклюзивного освітнього середовища ЗДО (2 год.) 1+ 10 балів
Теми практичних занять	7.1. Розвиток інклюзивної культури в закладі дошкільної освіти (2 год.) 1+ 10 балів	7.2. Громадсько-державне управління інклюзивною освітою. Сімейне виховання дітей з ООП (2 год.)	8.1. Соціалізація дитини з особливими освітніми потребами у ЗДО: індивідуальний підхід та етапи соціалізації (2 год.) 1+ 10 балів	8.2. Особливості організації освітнього процесу ЗДО в умовах інклюзивного навчання (2 год.) 1+ 10
Лабораторна	Готовність вихователя до реалізації завдань інклюзивної освіти (2 год.) 1+ 10 балів		Педагогічний супровід розвитку дітей з особливими освітніми потребами в закладах дошкільної освіти (2 год.) 1+ 10 балів	
Сам. робота	(10 балів)		(10 балів)	
МК	25 балів		25 балів	
ПК	Екзамен (комплексний)			

Кількість балів за модулі дисципліни: 184 бали.

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Колупаєва А.А., Савчук Л.О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. Київ: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. 274 с. (ЕНК)
2. Мартинчук О.В. Основи корекційної педагогіки: навч.-метод. посібник для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта». Вид.2. Київ: Київ.ун-т Бориса Грінченка, 2011. 288 с. (бібліотека)
3. Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник / за заг. ред. Колупаєвої А.А. Київ: «А.С.К.», 2012. 308 с. (ЕНК)
4. Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання : Наказ Міністерства освіти і науки України – редакція від 01.10.2010 № 912. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-kontseptsii-rozvitku-inklyuzivnogo-navchannya>
5. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>

Додаткова:

1. Індекс інклюзії: дошкільний навчальний заклад: Навчально-методичний посібник / Кол.упорядників: Патрикєєва О. О., Дятленко Н. М., Софій Н. З., Найда Ю. М. Під заг. ред. Шинкаренко В. І. — К.: ТОВ «Видавничий дім “Плеяди”», 2013. — 100 с.
2. Інклюзивна освіта від А до Я: поради для педагогів і батьків / Укладачі Н. В. Заєркова, А. О. Трейтяк. — К., 2016. — 68 с. — Режим доступу: http://ippo.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2016/08/n_zaerkova_a_trejtjak_inkl_osvita_vid_a_do_ya.pdf
3. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. «Інклюзивна освіта: від основ до практики»: [монографія] / А.А. Колупаєва, О.М. Таранченко – К. : ТОВ «АТОПОЛ», 2016. – 152 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»).
4. Кравченко Г.Ю., Сіліна Г.О. Інклюзивна освіта в ДНЗ. Київ: Ранок, 2019. 36 с.
5. Проект Концепції створення та розвитку системи раннього втручання в Україні. URL: <https://www.msp.gov.ua/projects/679/> (дата звернення 28.08.2021 р.).
6. Конвенція ООН про права дитини / Unicef Україна. URL: https://www.unicef.org/ukraine/ukr/children_11699.html (дата звернення 01.09.2018).
7. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ: 2018. 252 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvnenavchannya/posibniki/Inclusive_study_Sep17.pdf (дата звернення 04.10.2019).
8. Дитина: освітня програма для дітей від 2 до 7 років /наук.кер.проекту В.О. Огнев'юк. Київ: Київський у-т ім. Бориса Грінченка, 2016. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/osvitnya-programa-ditina-nmc.pdf>

Додаткові ресурси:

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні (Стандарт); Методичні рекомендації до БКДО / вебсайт МОН. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
2. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти. Додаток 1 до листа МОН від 13.11.18 р. № 1/9-691. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/2019/08/07/rekomendatsiiorganizatsiya-navchannyaoop.pdf> (дата звернення 20.10.2019).

3. Методичні рекомендації щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами в закладах освіти в 2019/2020 н. р. / Додаток до листа МОН від 05.06.2019 № 1/9 – 498. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/2019/08/07/rekomendatsiiorganizatsiya-navchannyaoop.pdf> (дата звернення 24.10.2019).

4. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти / Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2018 року № 609. URL: <http://ru.osvita.ua/legislation/Serosv/61107/> (дата звернення 04.10.19).

5. Методичний посібник для педагогів закладів дошкільної освіти- Тема: «Інклюзивна освіта в умовах закладу дошкільної освіти». URL: <https://vseosvita.ua/library/metodicnij-posibnik-dla-pedagogiv-zakladiv-doskilnoi-osviti-tema-inkluzivna-osvita-v-umovah-zakladu-doskilnoi-osviti-118674.html> (дата звернення 27.08.2021)

6. Просто про інклюзивну освіту / Сайт МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/prosto-pro-inklyuzivnu-osvitu> (дата звернення 27.08.2021)